

Innst. S. nr. 193.

(1998-99)

Innstilling fra sosialkomiteen om salg av aksjer i Norsk Medisinaldepot AS.

St.prp. nr. 46 (1998-99).

Til Stortinget.

SAMMENDRAG

Departementet ber i proposisjonen om Stortingets godkjenning av avtale mellom Sosial- og helsedepartementet og den hollandske legemiddelgrossisten Apothekers Cooperatie OPG U.A. om kjøp av aksjer i Norsk Medisinaldepot AS (avtalen er vedlagt).

Det redegjøres for Stortingets tidligere behandling og vises bl.a. til at Stortinget i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 63 (1996-97) (jf. Innst. S. nr. 295 (1996-97)), fattet følgende vedtak (XII):

"Sosial- og helsedepartementet har fullmakt til å gjennomføre forhandlinger om sal (heilt eller delvis) av statens eigarinteresser i Norsk Medisinaldepot. Avtala må leggjast fram for Stortinget til endeleg godkjenning."

Departementet la i St.prp. nr. 65 (1997-98) saken på nytt fram for Stortinget. Ved behandlingen av Innst. S. nr. 252 (1997-98) fattet Stortinget bl.a. følgende vedtak (VII):

"Stortinget samtykker i at Sosial- og helsedepartementet gis fullmakt til å foreta salg av inntil 66 pst. av statens andeler i Norsk Medisinaldepot AS."

Det redegjøres for de forutsetninger som et flertall i finanskomiteen la til grunn for fullmakten til Sosial- og helsedepartementet, bl.a. at det skulle være "bredest mulig spredning av eierskapet på norske hender".

Det framholdes at de fleste industrielle investorene ønsket en eierandel på minimum 51 prosent, og at dette var i strid med nevnte forutsetning. I forhandlingene med den hollandske legemiddelgrossisten OPG, som man imidlertid fram til en avtale som lå innenfor Stortingets forutsetninger på dette punktet.

Sosial- og helsedepartementet og OPG inngikk avtale 15. mars 1999 med forbehold om Stortingets godkjenning der noen av hovedpunktene er:

- OPG kjøper 17 prosent av aksjene basert på en gjeldfri verdi av selskapet på NOK 1,2 mrd. for 100 prosent.
- Det forutsettes at staten innen 2003 selger seg ned med ytterligere 49 prosent til 34 prosent gjennom et spredningssalg på Oslo Børs.
- Partene skal samarbeide med hensyn til deltagelse fra apotekerne på eiersiden, samt med hensyn til børsnotering.
- Dersom staten beslutter å avhende sine gjenværende 34 prosent av aksjene, har OPG forkjøpsrett til 50 prosent av disse på visse vilkår.
- Staten og OPG skal i en slik situasjon prøve å finne en strategisk investor for den siste halvpart av de gjenværende aksjene; her skal ikke OPG ekskluderes.
- OPG forutsetter å få 2 av de i alt 10 styreplassene og 3 plasser hvis OPGs aksjeandel øker substansielt.
- Når det gjelder strategi og forretningsutvikling, forutsettes at dette skal utvikles på en strengt forretningsmessig basis.

Den foreliggende avtalen med OPG ligger etter departementets vurdering i all hovedsak godt innenfor Stortingets opptrukne forutsetninger. Det uttales at den prisen staten får for 17 prosent av aksjene, synes meget god og at OPG har presentert en forretningsstrategi for NMD som sammenfaller med Stortingets forutsetninger og bygger på de prinsipper for effektivisering og deregulering av legemiddelmarkedet som ble presentert i St.prp. nr. 63 (1996-97) og i forslaget til ny apoteklov (jf. Ot.prp. nr. 29 (1998-99)). NMDs styre, ledelse og ansatte stiller seg positive til denne løsningen.

Departementet legger avtalen fram for Stortinget for endelig godkjenning pga. forkjøpsrettsklausulen i avtalen som vil legge visse føringer på Stortingets

framtidige handlefrihet ved en eventuell senere beslutning om statlig nedsalg under 34 prosent

Departementet anbefaler den framforhandlede avtalen. Den er etter departementets oppfatning det beste man samlet sett kan oppnå på nåværende tidspunkt og innenfor de rammer som Stortinget har trukket opp for salgsarbeidet. Fra det tidspunkt avtalen gjennomføres, vil Nærings- og handelsdepartementet overta forvaltningen av statens eierinteresser i NMD.

Det framholdes at NMD i dag har en beredskapsfunksjon på legemiddelfeltet, bl.a. i form av et beredskapslager. NMD utfører denne oppgaven ved å holde et større legemiddellager enn det som er nødvendig ut fra bedriftsøkonomiske og logistikkmessige hensyn. Selskapet mottar tilskudd fra SHD for å utføre disse oppgavene. Ved at staten i dag fortsatt er eneste eier av NMD, er staten også eier av dette lageret.

Sosial- og helsedepartementet tar sikte på å legge ansvaret for etablering og drift av et eget beredskapslager ut på anbud blant grossistene, der NMD vil stille på lik linje med de øvrige. Den som får kontrakten, må forplikte seg til å holde et fysisk lager av nødvendige legemidler etter nærmere krav spesifisert av Statens helsetilsyn. Avtalen vil kreve årlige bevilgninger over statsbudsjettet og departementet vil komme nærmere tilbake til dette når en slik avtale er inngått.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Arnesen, Gravdahl, Hildeng, Kristoffersen, Skogholt og Øyangen, medlemmene fra Fremskrittspartiet, lederen og Nesvik, medlemmene fra Kristelig Folkeparti, Næss og Woie Due-sund, medlemmene fra Høyre, Høegh og Sjøli, medlemmet fra Senterpartiet, Gløtvold, og medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, Ballo, viser til at denne proposisjonen er en oppfølging av Stortingets tidligere vedtak om salg av inntil 66 prosent av aksjene i Norsk Medisinaldepot AS, som ble vedtatt ved behandlingen av Innst. S. nr. 252 (1997-98).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, viser til at det fra flertallets side ved behandlingen av denne innstillingen ble lagt inn følgende føringer:

- Staten beholder en eierandel på minimum 34 prosent.
- Bredest mulig spredning av eierskapet på norske hender.
- Oppnå best mulig pris.

- Sikre kjøpere/alliansepartnere som bidrar til økt konkurranse og effektiv ressursbruk i legemiddel-markedet.
- Styrke bedriftens markedsposisjon og trygge arbeidsplassene.
- Sikre forsvarlig beredskap av legemidler.

Flertallet viser til at ut fra departementets vurdering av utkast til avtale, skal denne i all hovedsak ligge godt innenfor Stortingets optrukne forutsetninger.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at staten i henhold til avtalen med OPG skal selge seg ned med ytterligere 49 prosent til 34 prosent gjennom et spredningssalg på Oslo Børs innen 2003, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er av den oppfatning at den tidsfristen det legges opp til når det gjelder salg av de resterende 49 prosent av aksjene, er for lang. Disse medlemmer viser til at det fra Regjeringens side er lagt opp til at salget av denne aksjeposten skal kunne skje innen 2003, men disse medlemmer er av den mening at salget av denne aksjeposten bør kunne skje innen utgangen av 2000. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen selge seg ned med ytterligere 49 prosent av aksjene til 34 prosent i Norsk Medisinaldepot AS innen utgangen av 2000."

Komiteen har merket seg at det i svar fra helseministeren, på spørsmål fra saksordfører om det har vært andre interessenter som har meldt seg i forbindelse med salget av NMD, ble opplyst følgende:

"På ulike stadier i salgsprosessen har det vært flere aktører enn bare OPG som har vist interesse for kjøp av aksjeposter i selskapet. Disse har vært vurdert av tilretteleggerne på grunnlag av de forutsetninger for salget som var trukket opp av Stortinget. Som redegjort for i St.prp. nr. 46 for 1998-99, viste det seg at de fleste industrielle investorer ønsket en eierandel på minimum 51 pst. eller mer. Dette var i strid med Stortingets uttalte forutsetning om "bredest mulig spredning av eierskap på norske hender"."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til Fremskrittspartiets og Høyres merknad i forbindelse med behandlingen av Innst. S. nr. 252 (1997-98):

"Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at Sosial- og helsedepartementet i St.prp. nr. 63 (1996-97) tilrådte helt eller delvis salg av statens eierinteresser i NMD. Disse medlemmer mener det derfor vil være uproblematisk å selge 100 pst. av statens eierandeler, ikke bare 66 pst. som det nå legges opp til."

Disse medlemmer vil på bakgrunn av dette gi Regjeringen en fullmakt til å kunne selge seg helt ut av Norsk Medisinaldepot A/S, og fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget gir Regjeringen fullmakt til å foreta salg av 100 prosent av statens andeler i Norsk Medisinaldepot A/S."

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets merknad i Innst. S. nr. 252 (1997-98) til salg av aksjer i Norsk Medisinaldepot A/S, der partiet gikk mot salg av NMD, idet NMD ivaretar en viktig statlig funksjon knyttet til den generelle tilgangen på legemidler, og der denne funksjonen fortsatt bør ivaretas av staten, og ikke av private aktører i et marked. Dette medlem tar til etterretning at et flertall i Stortinget har gått inn for et slikt salg, og ser proposisjonens forslag til vedtak som en direkte konsekvens av dette. Når det gjelder forslaget om å åpne for ytterligere salg av 49 prosent av aksjene, vil dette medlem ut fra den begrunnelsen som her er gitt, stemme mot dette. Dette medlem vil ut fra samme begrunnelse stemme mot forslaget om å gi Regjeringen fullmakt til å foreta salg av 100 prosent av statens andeler i Norsk Medisinaldepot A/S.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen selge seg ned med ytterligere 49 prosent av aksjene til 34 prosent i Norsk Medisinaldepot AS innen utgangen av 2000.

Forslag 2

Stortinget gir Regjeringen fullmakt til å foreta salg av 100 prosent av statens andeler i Norsk Medisinaldepot A/S.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og det som står foran, og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker i avtale av 15. mars 1999 mellom Sosial- og helsedepartementet og OPG om salg av aksjer i Norsk Medisinaldepot AS.

Inntektene av salget føres under nytt kap. 5332 Inntekter ved salg av aksjer i Norsk Medisinaldepot AS, post 90 Salg av aksjer.

Oslo, i sosialkomiteen, den 20. mai 1999.

John I. Alvheim,
leder.

Harald T. Nesvik,
ordfører.

Are Næss,
sekretær.